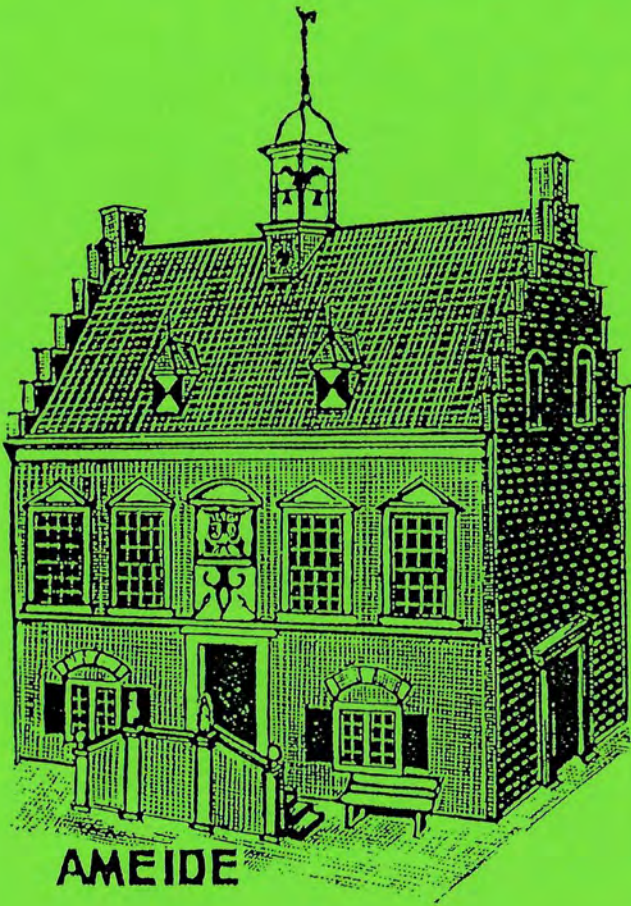

*Historische Vereniging
Ameide en Tienhoven*

AMEIDE

TIENHOVEN

NIEUWSBLAD VAN DE HISTORISCHE VERENIGING AMEIDE en TIENHOVEN

De Vereniging is gevestigd in Ameide en heeft haar domicilie in het oude Stadhuis aldaar. Ze is opgericht op 13 december 1989 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Dordrecht onder nummer 40324336.

BESTUUR:

Voorzitter	G. Streefkerk, Paramasiebaan 11, 4233 EA Ameide, ☎ 601369
Secretaris	P. Will, Hazelaarlaan 21, 4233 HN Ameide, ☎ 602535
2e secretaris	R.G. Smith, Nieuwstraat 1, 4233 EE Ameide, ☎ 602127
Penningmeester	H. de Haan, Hoepmakersstraat 12, 4233 GM Ameide, ☎ 602123
2e penningmeester	J. Stasse, De Bogerd 19, 4233 GN Ameide, ☎ 602488
Alg. adjunct	A.M. den Oudsten, Kerkweg 29, 4235 VT Tienhoven, ☎ 601249
Lid	M. de Bruin, Prinsengracht 63, 4233 EV Ameide, ☎ 601423
Lid	J.D.C. Laroo, Voorstraat 8, 4233 EA Ameide, ☎ 602026
Lid	C. den Oudsten, Hogewaard 12, 4235 VS Tienhoven, ☎ 601966

CORRESPONDENTIEADRES

P. Will

EXCURSIES

A.M. den Oudsten

REDACTIEADRES KWARTJAALBLAD

J.D.C. Laroo

LEDENADMINISTRATIE

J. Stasse

CONTRIBUTIE

Deze bedraagt fl 25,- per jaar, over te maken op bankrekening nummer 301952248 van de Rabobank te Ameide t.n.v. de penningmeester van de vereniging.

INHOUDSOPGAVE NIEUWSBLAD 1997 nr 4:

Woord vooraf
Van de Bestuurstafel
Nieuwe leden
De Heraldiek-avond op 21 januari a.s.
J.P. Veerman: De oude haven van Ameide
De brand meester
Verzoek om Verlichting
Plaat en praat van Peet van Toor
De Paardenmarkt + De kersenplukker
De Vlietmolen aan de Boezemkade
Remember de dia-Delftavond en die van november
Nieuwe literatuur voor leestafel en archief
Wat we ontvingen en aanschafden

WOORD VOORAF

Het laatste nummer van 1997, met daarin weer een keur van onderwerpen, nabeschouwingen en uitnodigingen. Het bestuur prijst zich gelukkig, dat het aantal actieve leden toeneemt: het eerste nummer van 1998 is bij wijze van spreken al weer gevuld met interessante en sappige artikelen. En zo moet het ook zijn: een bloeiende vereniging met een boeiend verenigingsblad.

Het bestuur wenst u en de uwen alle goeds voor het toekomende jaar.

VAN DE BESTUURSTAFEL

- We ontvingen het bericht dat Arie van der Lee op 12 november 1997 is overleden. Arie was vanaf het eerste uur lid van onze vereniging. Hij bezocht trouw onze lezingen en jaarvergaderingen. De meeste van ons hebben hem daarbij leren kennen als een blijmoedig man, die zeer geïnteresseerd was in historie, vooral die van het slot Herlaar. We zullen hem zeker missen en wensen zijn nabestaanden veel kracht en sterkte toe.
- Uw bestuur heeft op 18 november 1997 schriftelijk geantwoord op een verzoek d.d. 5 november 1997 van de Historische Vereniging Zederik (in oprichting) om te reageren op een aantal voorstellen, die moeten leiden tot een akte van oprichting en daarmee dus tot de realisatie van een Historische Vereniging Zederik.
In principe wijzen wij het samenwerken met andere historische verenigingen in Zederik niet af: de historie van de ons omringende plaatsen heeft vaak raakvlakken met de onze. Het resultaat zou een nog gevarieerder verenigingsblad zijn, waarvoor dan wel het een en ander centraal gecoördineerd moet worden. Bovendien komt de langverbeide tentoonstellingsruimte dan ook wat dichterbij.
De genoemde voorstellen tastten echter naar onze mening onze autonomie aan; met name zou uw vereniging gedegradeerd worden tot een 'werkgroep' die haar aansturing van 'bovenaf' zou worden opgelegd. Dit vonden we niet de juiste gang

van zaken voor de thans enige echte historische vereniging binnen Zederik. Op 8 december j.l. is in vergadering o.a. de conceptakte vluchtig besproken. Onze voorstellen vonden we daarin slechts zeer ten dele terug, dus gaan we in een later stadium opnieuw rond de tafel zitten.

De stand van zaken met betrekking de andere kernen is de volgende:

-Lexmond heeft momenteel een potentieel van ongeveer 25 personen. Van de hand van particulieren in Lexmond zijn in de afgelopen jaren een aantal zeer interessante geschriften en fotoboeken verschenen.

-Het potentieel in Meerkerk, Nieuwland, Leerbroek en Hei- en Boeicop is momenteel voor iedere kern ongeveer 5 personen. De Nieuwlanders zien af van eventuele samenwerking met Achterdijk.

Wij hebben de secretarissen van alle kernen genoteerd als abonnee op dit blad.

NIEUWE LEDEN

J.P. Veerman	Surrey, Engeland
D.J. van Dijk	Ameide
M. Peekel	Ameide
H.W. Rosendaal	Ameide

UITNODIGING

tot het bijwonen van de lezing op woensdag 21 januari 1998 in de Muziekzaal van 'HET SPANT', Paramasiebaan te Ameide.

De avond begint om acht uur en gaat over een geschiedkundig onderwerp, en wel over

HERALDIEK, dat is wapenkunde.

Daarmee wordt niet bedoeld kennis van bepaalde aanvals -of verweermiddelen, maar deze wetenschap houdt zich bezig met het ontstaan, de ontwikkeling en de betekenis van 'wat iemand in zijn schild voert' = letterlijk als kentekenen en/of leuzen in zijn wapen heeft.

Het is in Europa in de vroege Middeleeuwen begonnen met de kerkelijke en wereldlijke heren en gemeentelijk is het gekomen tot familiewapens.

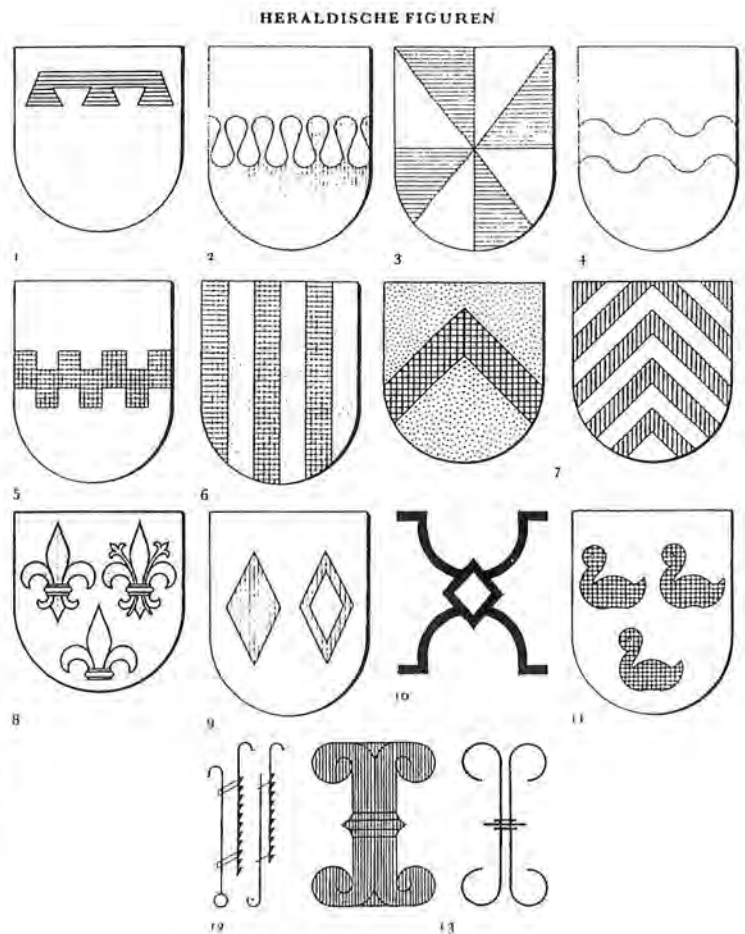
De heer Scheers uit Alphen aan de Rijn zal dit verder voor u uit de doeken doen.

Herkent u bijvoorbeeld het wapen van Ameide, van Tienhoven of van de overige Zederikkernen en weet u ze te duiden?

Of nog interessanter: heeft u of weet u familiewapens, breng deze dan mee en u verneemt hierover wellicht belangwekkende mededelingen. Ook wapens spreken een eigen taal.

Noteert u alvast deze datum in uw nieuwe agenda en let op de bijzondere vergaderplaats.

Een nadere aankondiging volgt alleen nog in de regionale bladen.

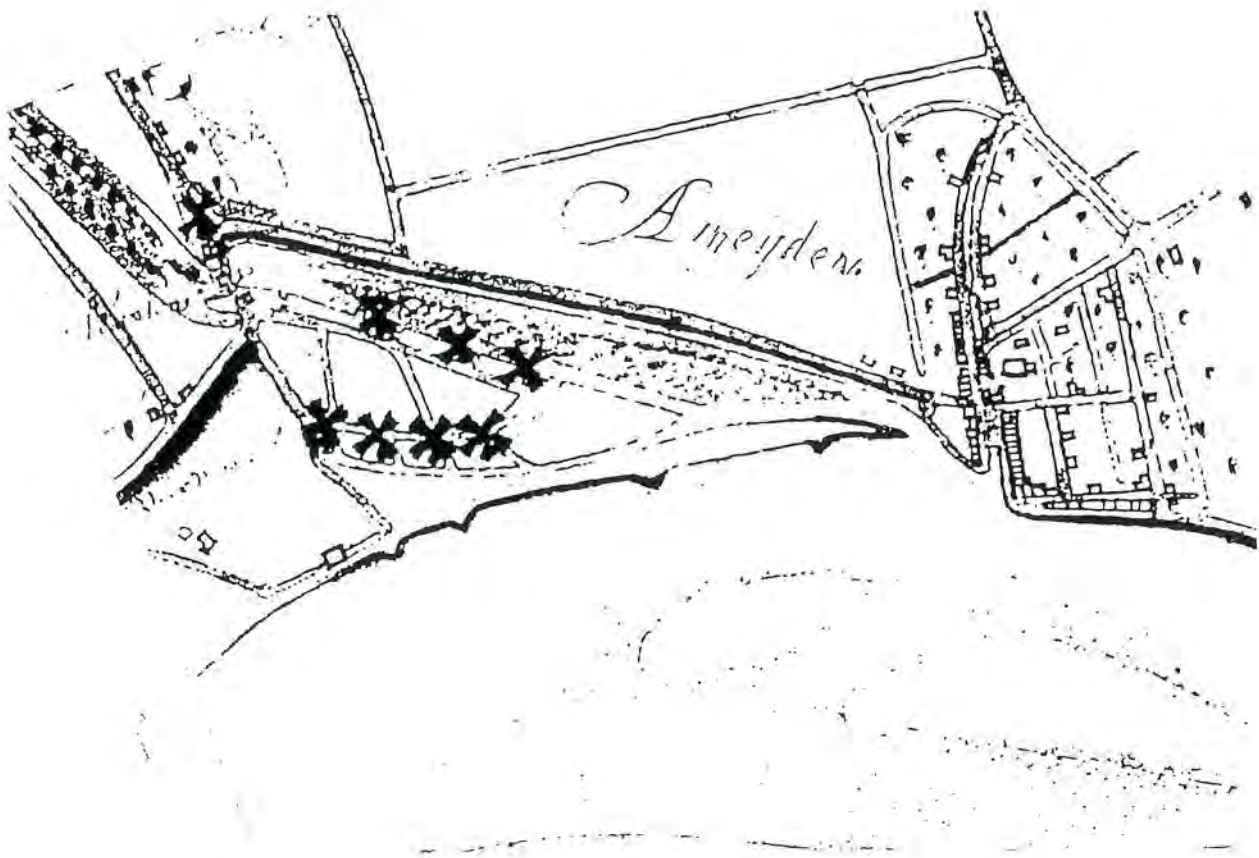

1. Breuk. 2. Geent doorsneden. 3. Gegeerd. 4. Gegalfd. 5. Dubbel gekanteelde dwarsbalk. 6. Gepaald. 7. Keper. 8. Lelir. 9. Ruit en malte. 10. Molensier. 11. Merlet. 12. Schoorsteenhaak. 13. Zuil

DE OUDE HAVEN VAN AMEIDE

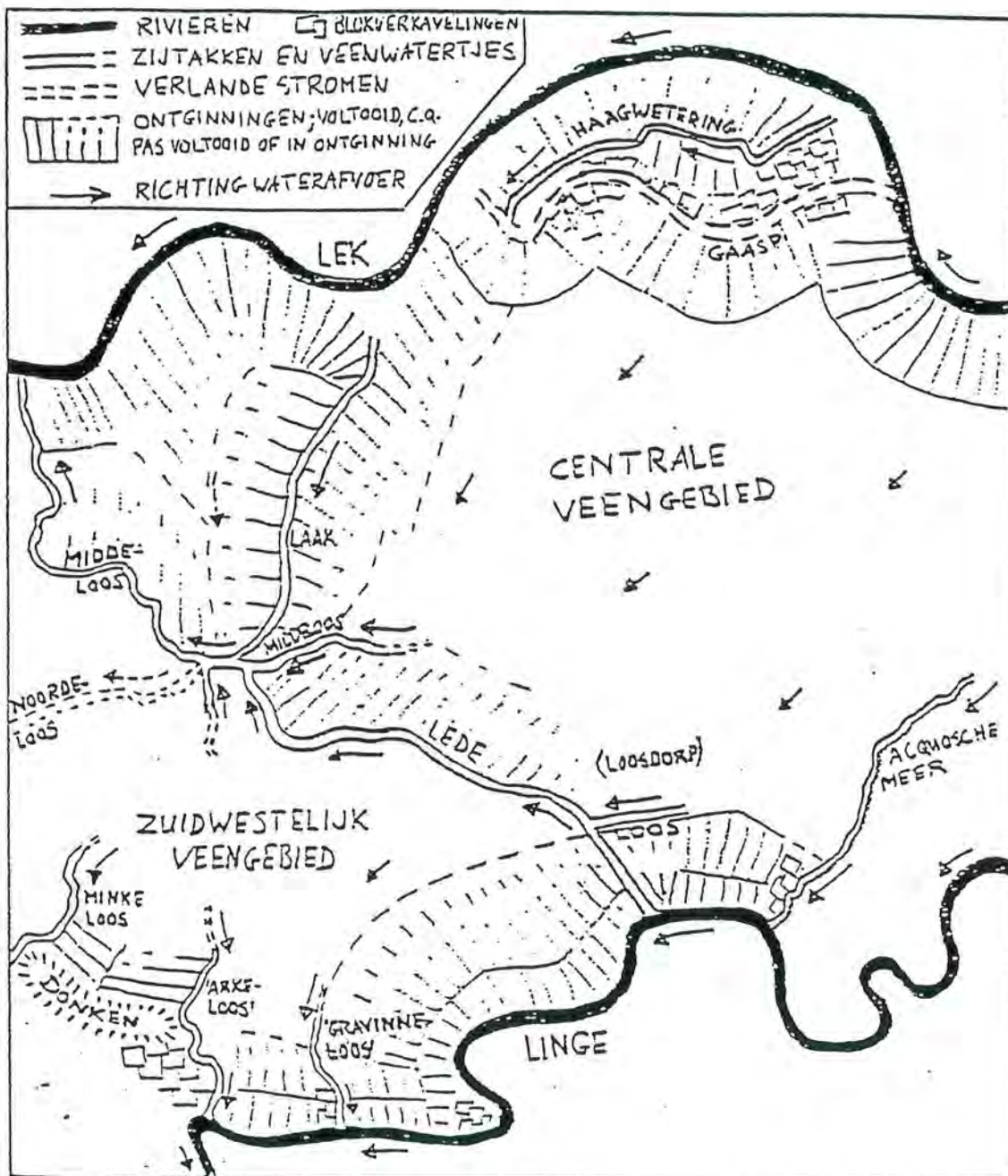
In jaargang 1996 no. 1 en 2 geeft de heer Peet van Toor een detail weer van de kaart van Melchior Bolstra van omstreeks 1750. Hij merkt daarbij op: "ditmaal is het mogelijk om de oude haven aan te wijzen. Deze eindigt namelijk tegen de achterzijde van het Stadhuis".

Dit bracht mij het in het Alg. Rijksarchief Utrecht aangetroffen kaartje van Ameide, daterend ca 1650, Topografische Atlas nr. 238 in gedachten. Zie hieronder de kopie, met het uiteraard identieke stratenplan.

Dit zoveel oudere kaartje toont de oude haven nog iets duidelijker. Helemaal helder werd de situatie mij echter niet. Daarom werd geraadpleegd een scriptie van de heer Ruud de Jong uit 1989, getiteld: 'Inter Leccam et Lignam'. Een historisch- geografisch onderzoek naar middeleeuwse uitwateringsstructuren in de Vijfherenlanden (tot de introductie van de watermolens in 1460).

Hij beschrijft ontginningen en verkavelingen waardoor ook verlandingen van waterlopen optreden, als ook de aanleg van de Zouwendijk. Hij geeft op zijn afb. 16 een reconstructie van het zich wijzigende uitwateringspatroon.

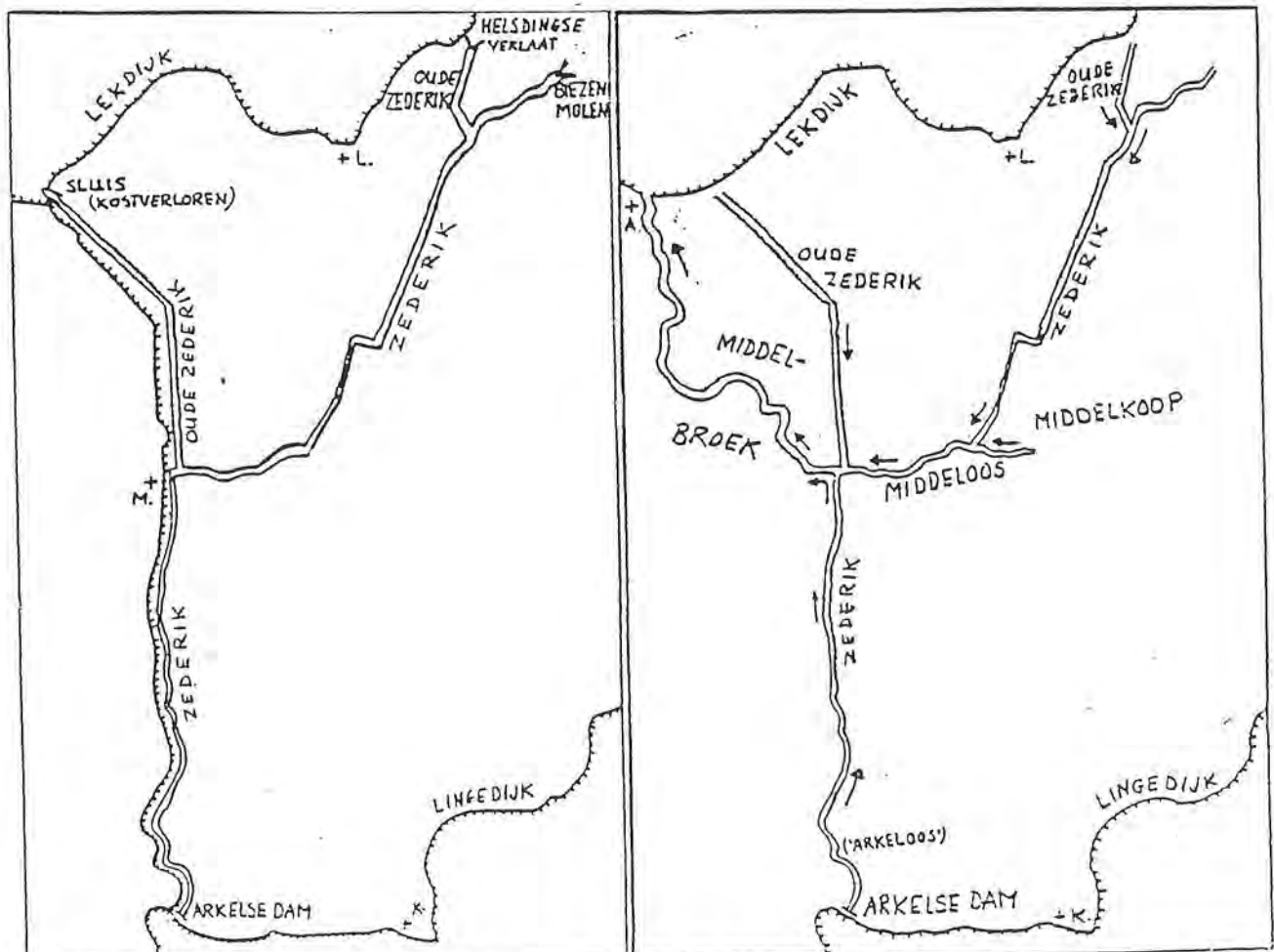
Reconstructie van het uitwateringspatroon, eerste decennia van de 12de eeuw.

De Jong geeft dan de volgende toelichting:

Door deze verlanding van de bovenloop van de Noordeloos is de gezamenlijke uitwatering van het Laak-, Lede- en Middelooswater te Meerkerk afgebogen in noordwestwaartse richting, door de even later eveneens verlande waterloop die thans als een stroomruggetje met een weg er op, de Broekse Dijk (Prinses Marijkeweg), naar Ameide slingert.

Op grond van het feit dat verlande beddingen in het gehele rivierkleigebied met de naam 'meer' worden aangeduid, is het alleszins waarschijnlijk, dat de naam Meerkerk is ontleend aan de oudere, verlande uitwetering. Omstreeks dezelfde tijd moet de nieuwe aftakking naar de Lek bij Ameide tot hoofdwaterring met ontginningsbasis zijn geworden van het beneden Meerkerk gelegen veengebied, het zg. Middelbroek. De overeenkomst van toponymen kan niet toevallig zijn: de nieuwe benedenloop door het Middelbroek zal in combinatie met de langer bestaande bovenloop, die sinds het slinken van Laak en Lede in de eerste helft van de 12e eeuw hoofdzakelijk water uit de omgeving van Middelkoop is gaan verwerken, gevoeglijk zijn aangeduid als Middeloos.

Indien Ameide, dat beslist moet zijn gesticht aan de uitmonding van deze Middeloos, ca 1100 al bestond, dan is de uitwatering van een groot gebied in het noorden van de latere Vijfheerenlanden, die aanvankelijk via de Noordeloos en de Giessen naar de Merwede verliep, nog in de 11e eeuw gaan plaatsvinden via de benedenloop van Laak, Lede en Middeloos en zodoende naar de Lek verplaatst (zie afb 17 b).

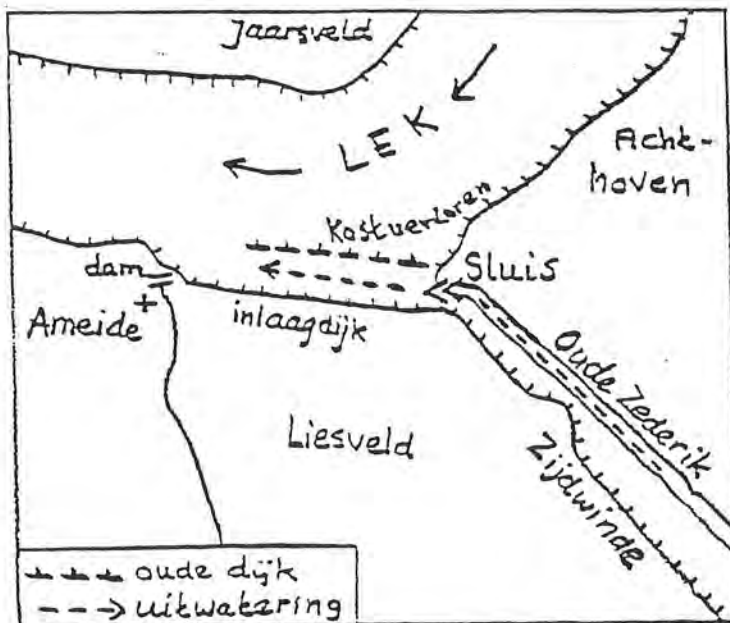
Afb. 17a. De Zederikboezem na de middeleeuwen.

Afb. 17b. Stelsel van uitwateringen, ca. 1200.

Deze uitwateringsroute heeft vervolgens gefunctioneerd totdat ca. 1280 een afsluiting te Meerkerk is aangebracht in het kader van de aanleg van de Zouwendijk.

Op 28 oktober 1373 werd door de landsheerlijke overheid in 's-Gravenhage toestemming verleend aan de "landen ende luden" in het gebied van de Vijfherenlanden om uitwaterings-sluizen te leggen in de hoofdwaterkering langs de Lek. De reden hiervoor staat niet in de brieven vermeld, zodat moet worden gedacht aan waterstaattechnische en/of aan regionaal-politieke problemen bij de uitwatering van de Zederikboezem in de Linge. Hoe dit ook zij, voor de nieuwe sluisen van de boezem aan het noordwestelijk uiteinde van de Oude Zederik was een goed beschutte plek beschikbaar, in het noordelijke stukje Zouwendijk dat door de nieuwe inlaagdijk min of meer rivierdijk was geworden, maar waarschijnlijk nog bescherming genoot van het opgegeven stuk oude dijk (zie afb. 23).

Deze nieuwe sluis (of sluisen) "tusschen Kostverloren en der poerte vander Ameyde" heeft (hebben) geleid tot wezenlijke veranderingen in de uitwatering van het boezemgebied van de Zederik, hetgeen kan worden opgemaakt uit een viertal brieven uit 1377/8, waarin de voorwaarden voor uitwatering in de Lek zijn vastgelegd.

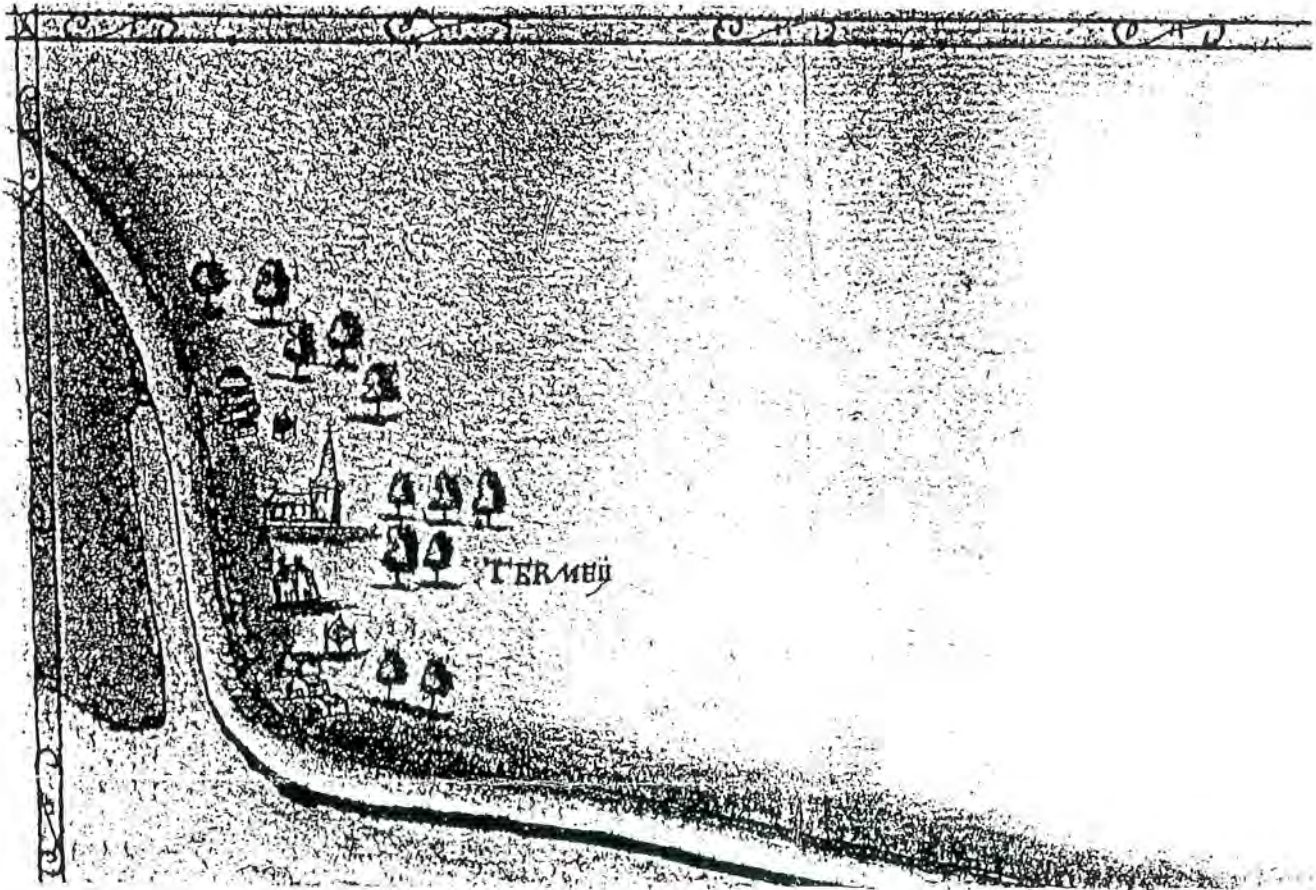

Afb. 23. Situering van de in 1373 vergunde uitwateringsluis tussen de Zederikboezem en de Lek.

De uitermate boeiende scriptie van de De Jong zoals tot hier geciteerd, verklaart de Dam in Ameide, de oude haven als uitwateringsmond en het 'wormvormig aanhangsel' op de oudste kaart als het laatste deel van de Middeloos voor de Dam. Dit neemt m.i. niet weg, dat men dit laatste deel ook als laatste deel van de Broekse watergang kan benoemen, zoals tot dusverre gebruikelijk is.

Een treffende illustratie van de situatie vóór het aanbrengen van de Dam vonden we in het archief van het Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard te Gorinchem op een - voor een ander waterstaatkundig doel- gemaakte kaart van de Lek bij Tienhoven uit ca. 1582-1583. Een fragment daarvan, waarop Ameide summier is aangegeven, vindt u hierboven afgedrukt.

J.P. Veerman

DE BRAND MEESTER

De brand meester! Vergeet het maar; de spuitgasten als ware vuurvreters, mogen hun helmen en brandplunje nog niet in de verkleedkist voor de kinderen en kindskinderen stoppen. Weet u nog van de vorige keer, toen we op de laatste bladzijde van ons themanummer een artikel overnamen uit 'Het Kontakt' d.d. 21 augustus 1997. Erbij stond een foto met als opschrift: 'Verwoestende vlammenzee'. Dat sloeg op de brand bij de Van Bruggens op Achthoven.

En nu moeten we tot ons leedwezen melding maken van een nieuwe ramp die Ameide-Lexmond getroffen heeft: een stukje historie in de vorm van de Vlietwipwatermolen is in rook en vlammen opgegaan. (lees drie bladzijden verderop hierover in dit blad). De brand meester; welnee, dat geldt evenmin in ander opzicht. Het vuur van de redactie-brandmeesters is bij lange na nog niet geblust. In de Inleiding van het laatste blad was al aangekondigd dat de speurneuzen nog een en ander aan het licht wensten te brengen, dat zij inmiddels hadden opgediept uit het schriftmuseum, het oud-archief van Ameide en Tienhoven.

Deze keer treft u aan de eerste helft van de lijst met alle huisnummers en -eigenaren en wat derzelve bewoners in huis hadden aan brandweringsmiddelen om in geval van nood met deze gereedschappen te hulp te snellen. Over de datering van de lijst verneemt u een volgende maal meer: deze moet van ongeveer het midden van de achttiende eeuw zijn, het omslag geeft helaas geen jaartal aan. Ieder jaar was er een zogenoemde brandschouw en dan werd er onder meer op gelet of met duidelijke letters de naam en toenaam van de eigenaar op de emmers en de rest was aangebracht 'teneinde daardoor te praevenieeren de confusie en questiën, die in cas van brand, gelijk de ondervinding geleert heeft, sijn ontstaen'. Wat een Frans in die magistratentaal.

In dit verband even een terechtzetting. Oplettende lezers hebben in dat brandnummer op bladzijde 9 aangekondigd gezien, maar tevergeefs uitgezien naar een aanloopje van zo'n lijst. Sorry, zowel bij branden als in bladen gaat wel's iets mis. De redactiebovenmeesters hebben kennelijk het stukje belendend (per)ceel ook maar weggespoten.

Nu we toch aan het excuseren zijn, moeten we nog een abuis bekennen en onze verontschuldiging aanbieden aan J.v.T. W. te P. De tekst die op pagina 31 thuis hoorde, had zich naar voren gedrongen en was op 30 terechtgekomen. Opnieuw vervelend en excuus; wat echter weer wel een geluk bij een ongeluk was, is dat zo'n flash-back sapperloot het dichtwerk extra spannend maakt. Foutje, bedankt, zullen we maar denken.

Wat we wel wilden herplaatsen, maar wegens overvolte komt 't in een volgende aflevering, dat is de fotoreportage van de Tienhovense brand uit 1947. Afdrukken van afdrukken worden er bepaald niet beter op. Dat wisten we wel, maar ja. Nu heeft de gemeente Zederik ons de helpende hand geboden en is de serie alvast opnieuw gescand, gekopieerd en geplaatst.

Een woord van dank aan de gemeentelijke medewerkers is hier op zijn plaats. We plaatsen op voorhand een kopie van aquarel 359, de ex-boerderij voor de oorlog, waar vijftien jaar erna een felle brand een eind aan maakte en de belendende huizen in lichtelaaie zette.

De Dijkmeesteren Wegens de Steede
Amelde, op twaalf Emmes

De Kerkmeesteren, Wegens de Kerk alhier,
Daeren Emmes, en een Leer van dertig
Sporten.

Jacobus Verheij, Een Djaand Raak.

- 1 & 2 Pieter van den Andel, twee Emmes
- 3 Harmen van Gelderen, Een Emmes
- 4 Pieter Djoerman, Een Emmes
- 5 & 6 Pieter Vermeulen, twee Emmes, en een
Raak
- 7 & 8 Cornelis Perk, twee Emmes en een Santa
^(25 Lu. 12)
- 9 & 10 Cornelis van ~~den~~ Andel, twee Emmes
- 11 & 12 Andries Alplab, twee Emmes
- 13 & 14 Dewed = Cornelis van Dijk, twee Emmes
- 15 Pieter Muijwijk, Een Emmes
- 16 & 17 De heer Cornelis Verker, twee Emmes
- 18 & 19 Dewed = Hendrik Keeling, twee Emmes
- 20 & 21 Jan van der Ven, twee Emmes
- 22 & 23 Cornelis de Kogel, twee Emmes, en een
Leer van dertig Sporten.
- 24 & 25 Arij Captijn, twee Emmes.
- 26 & 27 Den armen van Amelde, twee Emmes

- Dirk Mous, Een Brandhaak
28. Hijzonimus van Ketteren, Een Emmer
 Lambert Dunschoten, Een Brandhaak
 Wilhelmus van Harten, Een Brandhaak
- 29 & 30 Florus Vink, twee Emmers, en een Brandhaak
- 31 Theunis van der Pauw, Een Emmer
- 32 & 33 Gysbert Noothorst, twee Emmers
- 34 Klaas Vendeloo, Een Emmer en haak
- 35 & 36 Deved. Arij Somwet, twee Emmers en een leer
- 37 & 38 Jorden Jantzi van Isonen, twee Emmers
- 39 & 40 Deved. Arij Somwet, twee Emmers en een
 Lantaarn
- 41 & 42 Johannes van Harten, twee Emmers en
 Een haak
- 43 Dentselven, Een Emmer en een haak
- 44 & 45 Christoffel Reijne, twee Emmers en een haak
- 46 & 47 Pieter van Wadijk, twee Emmers en een
 Leer
- 48 & 49 Van van Limborg, twee Emmers
- 50, 51, & 52 Cornelis de Kogel, drie Emmers
- 53 Jacobiaan Wilschut, Een Emmer
- 54 & 55 Den Armen van Amide, twee Emmers

- 56, 57, & 58 . . . Anthony van Dyck, Drie Emmer.
- 59, 60, & 61 . . . Wilhelmus van Harten, Drie Emmer
en Een ~~Santaarn~~ Leer.
- 62 . . . Derselvan, Een Emmer.
- 63 . . . D' Eren Mevrouw van Amida, Een Emmer.
- 64, 65, & 66 . . . Leendert Voordegraaf & Hoog Ruijs, Drie
Emmer, en Een Raak.
- 67 . . . Deved = Cornelis van Hattem, Een Emmer
en een Leer.
- 68 . . . Cornelis de Kogel, Een Emmer.
Den Vchout L. A. van Vlijpe, Een Grand-
= Raak, en Een Santaarn.
- 69, 70, & 71 . . . Hermanus Diepenhorst, Drie Emmer.
- 72 . . . De Kerk van Finkenoven, Een Emmer en
Een Grand Raak.
- 73 . . . Cornelis van Keekum, Een Emmer.
- 74, & 75 . . . Willem Verhey, twee Emmer.
- 76, & 77 . . . Jan Verhey, twee Emmer.
- 78 . . . Gerrit van der Gijn, Een Emmer en
Een Grand Raak.
- 79 & 80 . . . Jan Diepenhorst, twee Emmer en Een
Santaarn.
- 81 . . . Den Diaconij Armen, Een Emmer en een Lee.

- 02 . . . Dewed = Cornells van den Ham, Een
Emmer en een haak
- 03, & 04 . . . Jan Moutwrik, twee Emmer en een haak
- 05 . . . Cornelis van Woudenberg, Een Emmer,
Een haak
- 06 . . . Florius van der Gijns, Een Emmer
- 07, 08, & 09 . . . De Erven Gjaltraan Kleijs, Drie Emmer
en Een haak
- 10 . . . Daniel de Jongh, Een Emmer
- 11, & 12 . . . Dewed = Cornelis van Ratten, twee
Emmer, en Een Leer van 32 spotten
- 13, & 14 . . . Korf Goudriaan, twee Emmer
- 15, & 16 . . . Fredrik Diepenhorst, twee Emmer
- 17 . . . Dewed = Wier van Gelderen, Een Emmer
En een haak
- 18 . . . Hermanus Diepenhorst, Een Emmer
- 19, & 20 . . . Daniel de Jongh, twee Emmer
- 21, & 22 . . . Abram Paak, twee Emmer
- 23 . . . Nijbert Verkerk, Een Leer en Een
Lantaarn
- 24, & 25 . . . Marcelis Duijbus, twee Emmer
- 26, & 27 . . . Den Diaconij van Meerkerk, twee
Emmer, en Een haak
- 28 . . . Nicolaas Paak, Een Emmer.

Ameide, Februari, 1892.

Weldede zehbare Heeren!

Wij ondergezekenden, allen bewoners van de Nieuwstraat in deze Gemeente, komen met een beleefde en vriendelijk verzoek tot H. H. Burgemeester en Wethouders en leden vanden Raad deze Gemeente, n.l. om in het midden van bovengenoemde straat een lantaarn te doen plaatsen, daardeze straat naar onze zienswijze te lang is om slechts aan de beide einden door twee petroleum lampen verlicht te worden.

Wij kond ondergezekenden wor dat een straat, waarin ook drie slegen uitloopen bij donkere maan veel gevaar voor voetgangers oplevert, waarom zij de vrijheid nemen met alle verschuldigde hoogachting dit hun verzoek bij uwen Raad in fl dienen, niet twijfelende of de Raad, die de belangen van alle ingezegenen wenscht te behartigen, zal aan ons nederig verlangen voldoen.

J. W. Heekem

Wed. H. B. Bekker

J. Bruijssen

E. J. Gersse

C. Witten Boggaard n. 2

W. van Keulen

J. Witten Boggaard

J. V. Heekem

A. den Boer

J. van Klaren

L. van der Lijden

Th. v. d. Hoff

A. van Kesteren n. 2

J. Vermant

J. van Troop

C. Schermers

P. Brandhorst

L. H. Doppenhand n. 2

H. W. van Halbeek

J. C. Vuurros n. 2

Wed. J. van Keulen

G. v. d. Hoff

J. Witten Boggaard n. 2

J. v. d. Hoff

J. v. d. Hoff

L. v. d. Hoff

*J. P. Toady
Wid. C. J. van Kluitenaar
Huisman*

*aan de Heerl. Schutbase Heeren
Burgemeester & Wethouders
en Leden van den Raad
der Gemeente van Ameide.*

"Grassante flamma sum civibus solacium."

U schrikt toch niet echt van zo'n deftige zin? Aan Franse termen bent u ook wel gewend geraakt bij het doornemen van de brandstukken en waarom zouden we voor de afwisseling niet een mondjevol Latijn slikken? Met een beetje goeie wil kunt u wel een paar woorden thuisbrengen: vlam, civil en solaas). Compleet staat er: De vlam woekerend ben ik de burgers een hulp, een troost, brengt verlichting.

We wagen het deze zin-op-stelten, die ingegrift staat op een historische pomp in het stadje Buren, toe te passen op bovenstaande brief. Die pomp moest aldaar so(e)laas bieden bij brand. Nou, waterpompen hadden die Nieuwstraters al voldoende: let maar op de doordeweekse naam Pompstraat. Maar zij verzoeken om meer verlichting, andere vlammen, geen woekerende maar wakkere peterolievlammen. Ach, een lantaarn extra kan immers nooit geen kwaad, zullen ze gedacht hebben. Zeker bij brand bij nacht niet.

De bovenstaande brief van 1892 spreekt verder voor zichzelf. Die komt uit de koker en de pen van de heer W.A. van Kekem, eenmaal een bekende persoonlijkheid in Ameide e.o. Op allerlei terrein: maatschappelijk, kerkelijk en politiek was hij een der voormannen rondom de eeuwwisseling en later tijd (resp. mandenbreiersbaas, president-kerkvoogd en wethouder).

Hij zag het levenslicht in juni 1865 en overleed op 17 januari 1941.

OUDE PRENTEN EN KAARTEN VAN AMEIDE EN TIENHOVEN (12)

HET SLOT HERLAAR IN 1746.

Hierbij de laatste prenten van Herlaar 1746 overgenomen uit het boek van mr. Ph.L.van der Lee te Jaarsveld.

Plaats 1:

De plattegrond met de omschrijvingen:

- 1 De grond van het nieuwe gebouw.
- 2 Stal, afgebroken in 1746.
- 3 Een ronde toren, gelijk gemaakt met de grond, en uitstekende in de gracht.
- 4 De eerste gracht.
- 5 De tweede gracht.
- 6 Land tussen de twee grachten, zijnde vóór het Huis: bloemstukken, verder beslagen met vruchtbomen, en áchter het Huis met moestuinen.
- 7 Valbrug.
- 8 Stenen brug.
- 9 Stal 1746.
- 10 Kolfbaan.

Deze plattegrond wijkt af van die uit het voorgaande artikel. Hier is de omtrek een vierkant en in het vorige was het een regelmatige zeshoek. Wél klopt de orientatie van het Huis ten opzichte van de 'valbrug' en de 'stenen brug'.

Plaats 2:

Het Huis met de ophaalbrug (de valbrug) met gezicht op de 'bloemstukken'. De 'uitstekende ronde toren' is buiten beeld. Er zwemmen zwanen in de eerste gracht en volgens de toelichting in het boek wordt er met succes gevist. Ook de genoemde vruchtbomen blijven buiten beeld. Het gebouw zelf komt overeen met de prent, opgenomen in aflevering 11 van deze serie. Het is een prachtig bouwwerk, tot stand gekomen in 1729-30 en dus op het moment van deze tekening zestien jaar oud. Een mooi torentje dat schilderachtig uitkomt tegenover het omringende geboomte.

Plaats 3:

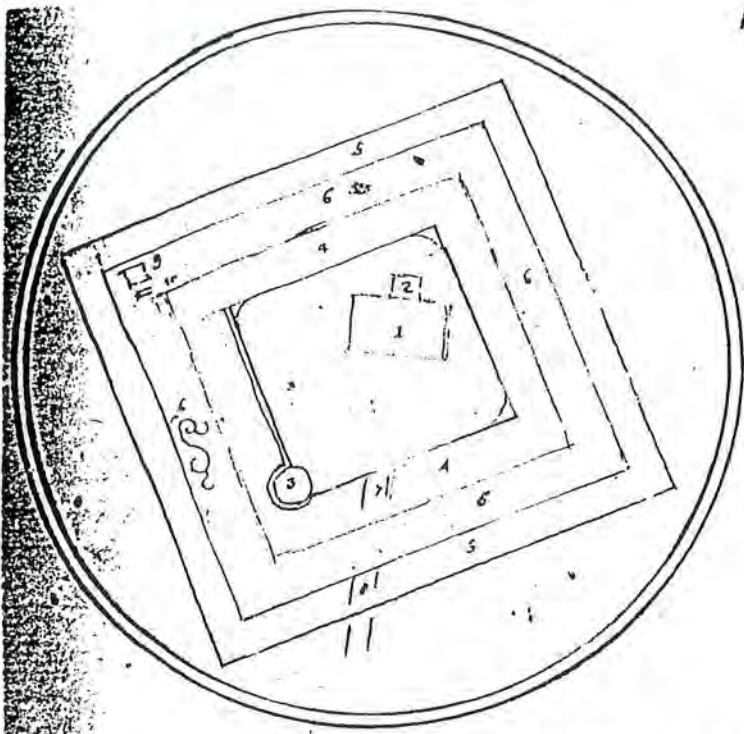
De nieuwe stal en het hek, ter rechter zijde van het Slot Herlaar 1746. Ter rechter zijde moet als ten Oosten van het gebouw worden opgevat (dus aan de Termeise kant) want daar staat de nieuwe stal getekend. Het hek is fraai, zo ook de nieuwe stal. De deuren staan open en men kan het achtergedeelte van een koets waarnemen. Volgens de plattegrond bevindt de 'kolfbaan' zich tussen de nieuwe stal en de binnengracht. Het is jammer dat over deze 'kolfbaan' geen verdere mededelingen worden gedaan.

Plaats 4:

De stal aan de linkerzijde, het uitbouwje (2) op plaats 1. Deze stal werd dus afgebroken en vervangen door een nieuw koetshuis (9).

23 Augustus 1997.

Peet van Toor

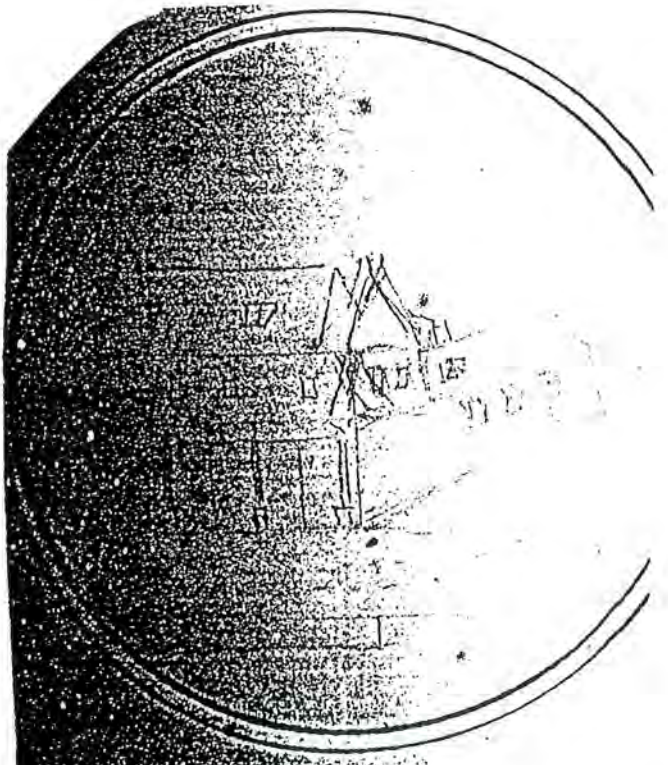

Platte grond van het Slot Herlaar.

Het Slot Herlaar

plaat

de grond van het nieuw Gebouw
 Stal, afgebroken 1746.
 3 Een ronde toorn gelyk gemant met den grond,
 en uitloekende in de gracht
 4 De eerste gracht, 5. de tweede gracht.
 6 Land tusschen de 2 grachten zynde voor het huis,
 Bloemstukken, vorder ballaen met vuortboomen,
 en achter het huis met moedunnen,
 7 een brug.
 8 eenne brug. 9 stal 1746. plaat 1
 10 Koffbaan.

Het nieuwe Stal en Hek

Stal aan de linker zy

ter rechter zyde van het Slot Herlaar. 1746.

plaat 4

plaat 3

DE KERSENPLUKKER

Reeds een reeks van jaren stond er het monumentje van de kersenplukker achter het Stadhuis. Het hield, schuilend achter de Lekdijk, de herinnering wakker aan de tijd dat er rondom Ameide en Tienhoven nog volop kersenboomgaarden lagen, die in mei/juni gul hun rode vruchten en aan onze twee-eenheid eveneens iets feestelijks gaven.

Het standbeeld trekt alle seizoenen weer drommen kijkers, maar feitelijk behoefde de uitbeelding enige toelichting. Dit is nu minder noodzakelijk geworden, daar er sinds kort op de achterkant een plaquette is aangebracht, waarop te lezen valt wat de beeldengroep bedoelt op te roepen.

Het gemeentebestuur van Zederik heeft in dezen het initiatief genomen en heeft onze Vereniging verzocht mede een passende tekst te ontwerpen.

Compact, in weinig woorden veel zins? Geslaagd of niet; gaat u zelf de bronzen letters maar eens in ogenschouw nemen. Wij drukken ze hieronder alvast zwart op wit af.

Een stukje dierbare en dankbare historie verlevendigd: dank aan de bestuurders en de beeldhouwer, die dit verleden naast zichtbaar ook leesbaar gemaakt hebben.

We volstaan met het weergeven van de tekst en de ondertiteling:

"DE KERSENPLUKKER"

*In bronsgroen gegoten,
dit feestelijke toen:
het kersenplukseizoen.
Wie heeft meer genoten,
de kleinen of de groten?*

*Beeldhouwer: Marcus Ravenswaaij
1985 (scheppingsjaar van het kunstwerk)*

DE PAARDENMARKT 1997

Traditiegetrouw kregen we weer veel klanten bij de kraam op de vaste plek voor het Kerkelijk Centrum. Menig marktganger hield de pas in om een blik te slaan in de boekenvoorraad die ter verkoop lag aangeboden of op de puzzels en de kaarten van oud-Termei en Tienhoven. Veelal zette men schuifelend de tocht voort en niet met lege handen.

En het raadspel zorgde soms zelfs voor filevorming.

Nu de ontraadseling: wij hadden weerom vijf gebruiksvoorwerpen in de kraam uitgesteld, waarvan men de naam en de functie moest optekenen. De oplossing: nummer 1 was een bokkengareel -weet u nog, oudjes, van de bokkenwagens? Het tweede was een zalmhaak, waarmee de vissers de vis uit de netten ophaalden. Nummer drie was een borstopener, een soort lange tang, die de slager gebruikte om zijn slachtoffer toegankelijker te maken. Vier en vijf was boerengerief: respectievelijk een schoef, een voorwerp om sloten te schonen en een zogenaamde hooigraaf om het hooi in berg of schelf af te steken.

En dan de namen van de winnaars. Het hoogst aantal punten scoorde dhr. G.H. Diepenhorst, Nieuwstraat 5, Ameide. Deze ontving een geschenkenbon + plus gratis graaien in onze boekenberg. Op de tweede plaats eindigden - en zij krijgen bij dezen een erevermelding in dit blad - H.C. Blom, Kerkweg 36 en J. van Oort, eveneens uit Tienhoven, Kerkweg 19 en A. Verhoef, Liesdel 35 te Nieuwpoort.

Wie weet, en naar we hopen tot ziens op de volgende, dat is welgeteld de 341ste Paardenmarktdag.

Oproep

Wie kan mij helpen aan stamboomgegevens
over de familie (S) Zwijnenburg.
Portokosten worden vergoed!

A. Zwijnenburg
Dorpsstraat 42
2902 BD Capelle a.d. IJssel
telefoon 010-4514621

UITSLAANDE BRAND VERWOEST VLIETMOLEN

Chris Will

Was de vorige speciale uitgave van het Nieuwsblad van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven geheel gewijd aan historische branden, nu ziet de redactie zich helaas genoodzaakt om een actuele, maar niet minder trieste brand te melden.

De monumentale Vlietmolen aan de Zederikkade, ook wel de 'Oude Vlietmolen' genaamd, brandde zaterdagmorgen 1 november jongstleden bijna volledig uit.

De brand

De brand werd 's ochtends omstreeks kwart over zeven ontdekt door de bewoners van een nabijgelegen woning. In eerste instantie werd gedacht aan een zware regenbui, maar bij nader inzien bleek dat het geluid van knetterende vlammen te zijn. Onmiddellijk werd alarm geslagen, hetgeen ook al per autotelefoon door een passerende automobilist op de A27 was gedaan. De brandweer was ondanks de smalle toegangsweg snel ter plaatse, maar bij aankomst stond de kap reeds in lichterlaaie. Een slapende bewoonster en een hond konden worden gered. De brand werd bestreden door de brandweerkorpsen van Lexmond, Meerkerk en Vianen. Rond kwart over negen kon het sein 'brand meester' worden gegeven; wat restte was een karkas. Het nablussen duurde de hele middag. Tenslotte werden met behulp van twee kranen de roeden van de molen getakeld. Enkele dagen later werden uit veiligheidsoverwegingen ook de restanten van het onstabiele bovenhuis verwijderd. De oorzaak van de vuurzee bleek een schoorsteenbrand, ondanks, of volgens de brandweer, juist vanwege een pas geveegde schoorsteen.

Historie

De exacte stichtingsdatum van deze wipwatermolen is niet bekend, maar ligt vermoedelijk aan het begin van de 18de eeuw. In 1608 is er sprake van dat 'de muelen opte vliet' een 'nyeuwen toorn' krijgt. En in 1704 wordt een molen van de polder Lakerveld herbouwd; maar of het hier in beide gevallen om onze Vlietmolen gaat, weten we niet. In juni 1904 wordt een hinderwetvergunning verleend voor de bouw van een stoomgemaal aan het einde van de Grote Vliet vlakbij de molen. Een combinatie van stoom en windbemaling komt in deze tijd vaker voor. De Vlietmolen werd gedurende een lange reeks van jaren bemalen door Jan van Wijk, die per 1 januari 1938 tot molenaar werd benoemd. Van Wijk bleef met een korte onderbreking tot 1986 toe malen. Toen nam hij afscheid als molenaar, 83 jaar oud. Maar hij bleef nog tot 1990 op de molen. Daarna werd de molen bediend door vrijwillige molenaars.

De op een idyllische plek langs de Oude Zederik gelegen poldermolen is sinds 1972 eigendom van de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (SIMAV). Tot 1986 bemaalde de molen in combinatie met een electrisch gemaal de polder Lakerveld. Het overtollige water uit de Oude Lakerveldse Vliet werd met een scheprad overgeslagen naar de Zederikboezem.

Restauraties

In 1977 werd een nieuw ondertafelement aangebracht. Op 13 december 1980 brak tijdens het malen de buitenroede. Deze roede was in 1928 gestoken en toen afkomstig van de in dat jaar gesloopte wipmolen van de polder Bolgarijen. De vallende roede vernielde ook de makelaar op de kap. Besloten werd ook de van 1876 daterende binnenroede te verwijderen en twee nieuwe Derckxroeden (1981) aan te brengen. Het kruihaspel is vervangen door een kruiler.

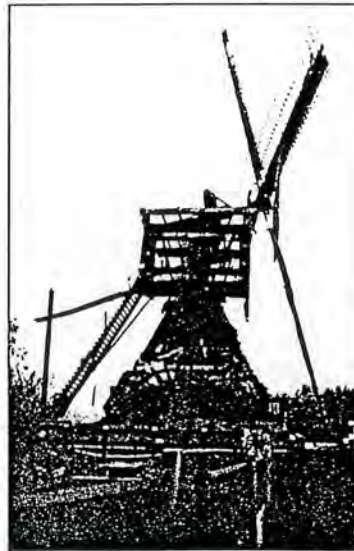
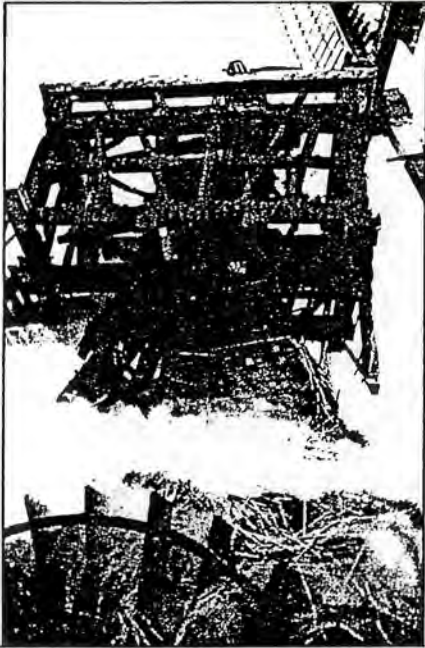
In de borstnaald is het jaartal '1848' gehakt. In de plooistukken van het bovenwiel komen de letters 'DS' voor en het jaartal '1855'.

Sinds 1 juli was het verzekerde bedrag van de molen verhoogd van 1 miljoen naar 1,3 miljoen gulden. De secretaris van de SIMAV verwacht dat dat bedrag toereikend zal zijn om de Vlietmolen in oude luister te kunnen herstellen.

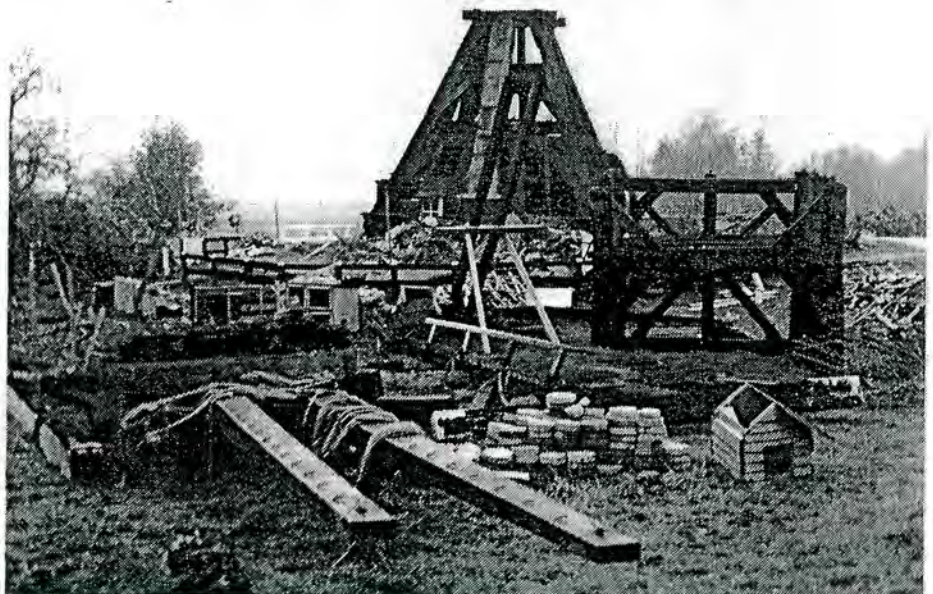
Restanten

Langs de Zederikkade liggen verder nog de ondertorens van twee ontmantelde molens. Enkele tientallen meters benoorden de afgebrandde Vlietmolen ligt, de omstreeks 1926 tot woning omgebouwde, Pluckop-molen. Deze Pukkopmolen bemaalde vroeger een deel van de polder van Lexmond. En een 500 meter noordelijker, vlak onder Ameide Sluis ligt de achtkante stenen onderbouw van een voormalige poldermolen van Achthoven, met daarin nog een ruwoliemotor die sinds ca. 1925 een centrifugaalpomp aandreef.

Het zijn de laatste resten van wat eens een droom van een molenlandschap is geweest.

Na de brand; het is duidelijk te zien dat de as door de penbalk is heengezakt (foto P. Groen).

Uitslaande brand verwoest Vlietmolen

LEXMOND - Een uitslaande brand heeft zaterdagmorgen de Vlietmolen langs de Oude Zederik volledig verwoest. Het vuur in de op een idyllische plaats gelegen wipwatermolen, waarvan geen officieel bouwjaar bekend is, werd bestreden door de brandweerkorpsen Lexmond, Meerkerk en Vianen. "Maar er was geen houden aan," aldus de Lexmondse postcommandant Cor Stravers.

De brand werd even voor half acht ontdekt door de bewoners van een nabijgelegen woning. In eerste instantie werd gedacht aan een zware regenbui, maar bij nader inzien bleek het geluid waardoor men werd gewekt het knetteren van vlammen te zijn. Onmiddellijk werd alarm geslagen via nummer 1-1-2, hetgeen ook al door een passerende automobilist op rijksweg A27 was gedaan.

■ zie verder pagina 13

De brandweer was snel ter plaatse, maar op het moment van arriveren stond de kap reeds in lichterlaaie. In eerste instantie ging men op zoek naar de bewoners van de waarschijnlijk uit het jaar 1700 daterende Vlietmolen. Het roepen en het openen van de deur deed de hond blaffend naar buiten stormen. Binnen vond men de bewoonster slapend op de bank. Zij werd in allerijl uit de reeds hevig brandende molen gedragen en in veiligheid gebracht. Echtgenoot Piet Hoek bleek niet aanwezig daar hij reeds 's morgens om zes uur op pad was gegaan om elders werkzaamheden te verrichten. Dankzij de snelle en doeltreffende reddingsactie deden zich geen persoonlijke ongelukken voor.

Onbegrip

Voor de brandweer was het moeilijk manoeuvreren op het smalle fietspad langs de Oude Zederik. Voertuigen van het toestromende publiek werden geweerd, het onbegrip van een aantal ramptoeristen ten spijt. De beperkte ruimte op het asfalt bij de molen maakte dat de hoogwerker uit Vianen niet volledig kon worden benut. Voordeel was wel dat aan water geen gebrek was. Gelukkig was het zaterdagmorgen bijna windstil, zodat men de vuurzee toch vrij snel onder controle kreeg. Rond kwart voor negen kon het sein "brand meester" worden gegeven. In de ruim vijf kwartier sinds het ontstaan van de brand waren duizenden liters water over de wipmolen uitgestort. Het nablussen nam tot na de middag in beslag. Wat restte was een karkas van een eens zo fraai rijksmonument. Na het treffen van de nodige voorzieningen konden 's middags met behulp van twee mobiele kranen van de firma Boer de roeden van de molen worden verwijderd. Begin deze week verwijderde men uit veiligheidsoverwegingen ook de restanten van het onstabiele bovenhuis.

Oververhitting van de schoorsteen van de houtkachel, waardoor het binnenmateriaal vlam heeft gevat, is vermoedelijk de oorzaak van de ramp die de bewoners trof. De uit een molenaarsfamilie stammende Hoek en zijn echtgenote hebben tijdelijk onderdak gevonden op de Kinderdijkse molen van de vader van de gedupeerde molenaar. Het is echter de bedoeling dat zij op korte termijn hun intrek nemen in een noodonderkomen bij de afgebrande Vlietmolen.

Herstel

De Lexmondse wipwatermolen is eigendom van de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Het is voor de tweede keer binnen enkele maanden dat deze stichting wordt geconfronteerd met brand in één van de 25 molens onder haar beheer. Eerder dit jaar verloor men de Alblasserdamse molen De Blokker door brandstichting. Schrale troost is dat het verzekerd bedrag per molen per 1 juli was opgetrokken van 1 miljoen naar 1,3 miljoen gulden. W. v.d. Werken, secretaris van de Molenstichting, verwacht dat dit bedrag toereikend zal zijn om de Vlietmolen te kunnen restaureren.

DE INTUSSEN REEDS GEHOUDEN BIJEENKOMSTEN IN DIT SEIZOEN:
RESPECTIEVELIJK 'DE DELFTAVOND' EN 'DE TIJD VAN NAPOLEON'

Op woensdag 15 oktober zaten we met z'n twintigen onder het gehoor van Mevrouw Mosterd van het V.V.V. te Delft. Zij leidde op stimulerende wijze ons binnen in de geschiedenis van de Prinsenstad, en de sporen daarvan en het aanzien verduidelijkte aan de hand van dia's. We maakten in gedachten een historische wandeling langs de Oude en de Nieuwe kerk met hun beroemde praalgraven. Verder deden we de stadsgrachten aan met hun statige koopmanshuizen; musea vol boeken, zilverwerk en gobelins; de korenmolen, de hofjes en kloosters, niet te vergeten het voormalige Sint-Agathaklooster, waarin thans het Stedelijk museum het Prinsenhof is gehuisvest.

Bijzonder duidelijk werd dat deze monumentenstad zonder het 'blauw' typisch een beeld geeft van de cultuur en de maatschappij van weleer. Zij zag kans om door de getoonde beelden en haar begeleidend verhaal ons een terugtred in het verleden te doen maken.

Genoeg om te doen besluiten volgend jaar als vereniging een tocht te ondernemen naar de stad boordevol historisch schoon en van beroemdheden als een Hugo de Groot of schilders zoals Johannes Vermeer of Pieter de Hooch.

De tocht is nu uitgesteld, maar over de te plannen nieuwe hoort u te zijner tijd meer.

Vijf weken later, donderdag 20 november waren we opnieuw verbonden met Delft. Nu was het de beurt aan Drs. Marco van der Hoeven, thans directeur van 'Mitrás', een organisatie voor cultureel-historische arrangementen.

Deze specialist in krijgsgeschiedenis - van de Franse tijd in het bijzonder - heeft de aanwezigheid op boeiende wijze met plaat en praat meer helderheid geboden in de wirwar van diverse veldslagen en de weerslag ervan in het leven van de machthebbers en de mindere man. Bijzonder aardig was dat hij veel aandacht besteedde aan de eenvoudige burgerij en miliciens in die benarde periode.

De ietwat tobberige Bonaparte verscheen in beeld. Wat deed hij zijn best om zijn broer Napoleon en zijn onderdanen te vriend te houden. Zo nam hij in les in Nederlands, maar hij vorderde niet echt, getuige de start van zijn eerste toespraak tot het volk: "Ik ben uw konijn...".

In 1810 werd hij door broerlief onttroond en volgde de inlijving en de echte ellende. Grievende maatregelen waren het gevolg: tircering (= de rente van de zeer hoge staatsschuld slechts voor 1/3 aangekeerd), conscriptie (= dienstplicht ingevoerd) en censuur verscherpt.

Napoleon trok met zijn Grande Armee op naar Moskou. Ondermeer 15.000 Nederlanders sjokten mee naar Rusland, van wie er slechts een paar honderd terugkeerden. Maar de Volkerenslag bij Leipzig, zijn gedwongen verblijf op Elba en zijn ontsnapping eindigden in een roemloze ondergang in de modder bij Waterloo. Een prins van Oranje, de latere koning Willem 11 speelde een belangrijke rol. Hij hield de Franse troepen van maarschalk Ney een tijdlang bij Quatre-Bras tegen, waardoor het Pruisische leger o.l.v. Blücher en de Nederlands-Engelse ruitery en schutterij onder aanvoering van Wellington zich konden verenigen. Toen was 't aan Franse zijde 'sauve qui peut' en vond keizer Napoleon zijn Sint-Helena.

DE PRINS VAN ORANJE BIJ WATERLOO GEWOND.

Nieuwe Literatuur voor leestafel en archief***"Schaatsen en schaatsenmakers in de 19e en 20e eeuw"**

A.C.Broere, Uitgeverij Van Wijnen, Franeker.

***HENDRICK, GRAAF VAN BREDERODE**, mede-grondlegger der Nederlandse Vrijheid, Mr. M.C. VAN HALL. Dit boek is een donatie van dhr. J.P. Veerman, waarvoor hij hartelijk wordt bedankt.

***UITTREKSEL uit het dagboek 1807-1816 van den Heer Matthijs Snoeck Huibertszoon**, in leven burgemeester van Gorinchem. Uitgave in de Historische Reeks Oud-Gorcum, nr 10, 1996.

***GRONDIG BEKEKEN, Lek-en Merwestreek**, 11e jg no.4, December 1996; Inhoud: o.a., verenigingsnieuws, archeologisch nieuws.

***Hist. Ver. Hoogblokland, Hoornaar en Noordeloos, Verenigingsblad** 13e jg. nr.2, december 1996; Inhoud: o.a., Houten boerenhekken, historische achtergronden van boerderijbouw in de Alblasserwaard.

***Alledaagse Dingen**, nieuwsblad voor volkscultuur, nr.2 juni 1996; Inhoud: o.a., Heemkunde in Vlaanderen, Brabantse kalenderfeesten.

***Alledaagse Dingen**, nr.4 december 1996; Inhoud: o.a., Zuiderzeemuseum, Algemeen Rijksarchief, Cultuurhistorische visies op sterven, begraven en rouwen.

***Alledaagse Dingen**, nr.1 februari 1997; Inhoud: o.a., Van groentetuintje tot glasteelt, Voedsel en voedselbereiding op de Limburgse kastelen, 1000 jaar kastelen in Nederland.

***In het land van Brederode**, historisch tijdschrift voor het land Vianen, 20e jg., nr.3-4 1995; Inhoud: overzicht van artikelen en bijdragen (statistisch boekje).

***MEDEDELINGENBLAD Hist. Ver. Hardinxveld-Giessendam**, jg.18 nr.1 juni 1996; Inhoud o.a., Najaarsmarkten in Gorcum, Dampen, de historie van onze woorden, Genealogie, De drijverschuit, enige memoires betreffende begrafenissen.

***idem hierboven**, jg.18 nr.2 december 1996; Inhoud o.a., de historie van onze woorden, Huurboeren en eigenaars in de Alblasserwaard.

***DE KRONIEK** december 1996, 17e jg. nr.4, geschiedkundige ver. Giessenburg en Schelluinen; Inhoud: o.a., nieuwe gorinchemsche Courant, De eerste domineesvrouw van Giessen-Oudekerk.

***Geschiedenis in Zuid-Holland, nieuwsbrief van het Project Geschiedbeoefening in Zuid-Holland**, nr.6 voorjaar 1995. Inhoud: Geschiedbeoefening, Het gezicht naar buiten, Sporen van Nijverheid, Historisch Nieuws.

***SBMH nieuws september 1996**, kwartaaluitgave van de Stichting Bedrijfsmonumenten Midden-Holland, Inhoud: Verzet tegen sloop oude sigarenfabriek te Gouda, divers nieuws.

***TRADITIE, tijdschrift over tradities en trends**, jg.2, nr.4, winter 1996. Inhoud: Schimmenspeltheater, Middeleeuwse carnavalviering in België, Het nieuwe jaar begint niet overal op 1 januari, Zaanstreek: Tocht door eeuwenoud industrieland, Zuurkool echte winterkost, Driekoningen uit Kemperland, Driekoningenzinnen met eigen lied en smartlap.

***TRADITIE**, jg.3, nr.1, voorjaar 1997. Inhoud: Stoomzuivelfabriek Freia op de Veluwe, Paaseieren versieren, Tijnl Uilenspiegel, De margarinefabriek Van den Bergh, De verrassende wereld van Dikke woorden, Een carnavalesk joods feest, Comité zet zich in voor het behoud van de echtheid van Champagne, Mede namens wederzijdse ouders.

***OPEN MONUMENTEN**, jg.3, nr.1, 1997. Inhoud: De Stelling van Amsterdam als Werelderfgoed, Waterschap is Meesterschap.

***MONUMENTEN**, jg.17, nr.12, december 1996. Inhoud: De Grote of O.L.Vrouwe Kerk te Breda, Adventkerk te Loosduinen, Restauratie Kasteel Sypsteyn, Een grote verscheidenheid aan open haarden in monumenten, Huizenonderzoek.

***Hollands Historisch Magazine**, jg.2, nr.1, januari 1997. Inhoud: allerlei historisch nieuws over geschiedbeoefening in Noord-en Zuid-Holland.

***Hollands Historisch Magazine**, jg.2, nr.2, april 1997. Inhoud: o.a. Dorpen in de Polder.

***Historische Vereniging West-Alblasserwaard**, 1996-4. Inhoud: PTT-kantoren en -diensten in de Alblasserwaard, Genealogie geslacht Borsje Alblasserdam, Middeleeuwse sporen in de polder Nieuwland, Alblasserwaarders met bijnamen.

***Historische Vereniging West-Alblasserwaard**, 1997-1. Inhoud: Verzameling familie-annonces, Dijkpaaltjes, De sluis in de Alblas te Alblasserdam gaat weg, Gezinnen familie Roodnat tot 1812, Verhaal van de overstromingen hier te lande 1740/1741.

***OUD-GORCUM VARIA**, tijdschrift van de hist.ver. "oud-gorcum", 1997-1 jg.14 nr.37. Inhoud: Het boerenbedrijf in de waard, de Drie wipwatermolens van de polder Spijk, Herinneringen aan het bombardement van 1814.

***Historische Vereniging Binnenwaard**, 14e jaargang nr.1 1997. Inhoud: De onafhankelijkheidsfeesten van 1913, Ter nagedachtenis aan 100 jaar Onafhankelijkheid+hoe Hervormd Ottoland een orgel kreeg.

***DE KRONIEK**, Geschiedkundige vereniging Giessenburg en Schelluinen, maart 1997, 18e jg.nr.1. Inhoud: 50-jarig bestaan van de openbare basisschool Giessen-Oudekerk, stukjes uit de nieuwe Gorinchemse Courant van 1872, Drie eeuwen familiegeschiedenis (Gelderblom en Versluis), 50 jaar Christelijke kleuterschool Giessenburg.

***GRONDIG BEKEKEN**, Lek-en Merwestreek, archeologische werkgemeenschap voor Nederland, 12e jaargang no.1, maart 1997. Inhoud: Compleet jaarverslag 1996.

***GRONDIG BEKEKEN**, 12e jaargang no.2, juni 1997. Inhoud: o.a. Giessen-Nieuwkerk onderzoek Dorpstraat, Dordtse opgravingen.

***OUD-GORCUM VARIA**, 1997-2, jaargang 14, nummer 38. Inhoud: Correspondentie Isaac Anne Nijhoff 1809-1812, Het boerenbedrijf in de Waard 2, Een rekensom op de gevel aan de Haarstraat, De zijde-en fluweelweverij van Vellicus te Heukelum (1836-1840) en Gorinchem (1837-1845).

WAT WE VERDER ONTVINGEN OF AANSCHAFTEN

*Een foto van het echtpaar Vermeulen, gewoond hebbend op de Lekdijk waar nu A.Westerhout woont + drie dia's van Tienhoven, beiden geschonken door Familie van Es.

*Sigarenbandjes, merk JANIDO.

*Van G.A.Verduin: een fors boekwerk, getiteld Huizen in Nederland 3: Zeeland en Zuid-Holland, een uitgave van Waanders te Zwolle.

*Aangeschaft: "Onvoltooide Roem, de eerste negen Heeren van Brederode 1203-1473", Jan H.Verhoog; uitgeverij De Coogh.

*Schenking van Wim van Gelderen: Concoursbrochures+Boek getiteld: "Hendrick Graaf van Brederode".

